

Використання стратегічного чинника для вирішення проблеми конкурентоспроможності різними підприємствами передбачає конкуренцію стратегій, цілей, засобів і методів їх досягнення.

При аналізі конкурентоспроможності, що здійснюється по першому і другому напрямках, переважним є економіко-статистичний метод, який при виявленні характеру взаємодії між тими чи іншими величинами може бути доповнений економіко-математичними методами, і в першу чергу методами кореляційно-регресійного аналізу.

При аналізі конкурентоспроможності, що здійснюється по третьому напрямку, переважним є метод експертної оцінки, що не виключає можливість використання й інших методів аналізу та оцінки (SWOT-аналіз, PEST-аналіз, GAP-аналіз, Бенчмаркінг та ін.). Аналіз і оцінка стратегічних рішень як направляючого чинника впливу на конкурентоспроможність по-перше, особливо важкі через складність прояву самого процесу цього впливу, а по-друге, такий вплив слабо піддається кількісній оцінці, що ускладнює зіставлення.

Конкурентоспроможність готельних підприємств треба оцінювати комплексно за всіма критеріями й напрямками діяльності, отже, можливе застосування декількох методів одночасно, що дозволить враховувати резерви у використанні факторів виробництва, вартості цих факторів, якості продукції та послуг.

Крім того, командна робота всіх служб готелю, розширення асортименту та вдосконалення якості послуг, що надаються, вивчення і впровадження передового досвіду, нової техніки і технологій, а також контроль з боку адміністрації приведе до підвищення рівня конкурентоспроможності та завоювання лідерських позицій на ринку готельних послуг.

Список використаних джерел

1. Організація готельного господарства: навчально-методичний посібник / О. Коркуна, В. Холявка, А. Демічковський, О. Боратинський, О. Кулик, О. Піхур – Львів: Видавництво «Добра справа», 2019. 224 с.

Семенова К. Д.

к. е. н., доцент

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ

Діяльність будь-якого суб'єкта підприємництва завжди пов'язана з наявністю різних видів ризиків – економічних, фінансових, управлінських. Незважаючи на те, що в економічній літературі останнім часом багато уваги приділяється питанням сутності та оцінки ризиків, їх прояви в підприємницькій діяльності досі недостатньо вивчені. Серед економістів ведуться дискусії щодо сутності ризиків, функцій, які вони виконують, способів мінімізації. Найбільш дискусійними є питання щодо прийнятності тих чи інших методів для оцінки ризиків.

В економічній літературі представлена низка методів, які можуть бути використані для аналізу ризиків, зокрема:

- метод експертних оцінок;
- статистичний метод;
- аналітичні методи;
- метод аналогів;
- аналіз доцільності витрат;

– аналіз фінансової стійкості підприємства та оцінка його платоспроможності.

Кожен із методів має свої позитивні та негативні риси і може бути використаний за певних умов стану досліджуваного суб'єкта підприємництва, наявності інформаційної бази і низки інших факторів.

Серед методів аналізу ймовірності виникнення підприємницьких ризиків найбільш поширеними є експертні методи, які засновані на узагальненні думок фахівців-експертів щодо можливості реалізації ризику. Основною перевагою цих методів є те, що вони дозволяють швидко і без значних трудових та фінансових витрат отримувати інформацію, яка є найбільш важливою в даний момент для розробки ефективних управлінських рішень щодо оздоровлення підприємства. Однак методи експертних оцінок мають суттєвий недолік – суб'єктивність, залежність отриманих результатів від рівня знань і кваліфікації залучених експертів.

Статистичний метод є найбільш вивченим і дозволяє визначити не лише величину ризику, а також і ймовірність його реалізації на окремих етапах розвитку підприємства. При цьому величина ризику вимірюється за допомогою системи статистичних показників, основними з яких є середнє значення (математичне сподівання), середньоквадратичне (стандартне) відхилення, абсолютна величина ризику (втрат), коефіцієнт варіації. Більш складним питанням під час застосування статистичного методу є встановлення ймовірності реалізації ризику.

Статистичний метод має певні обмеження, основним із яких є те, що його застосування потребує наявності достатньо великого масиву вихідних даних щодо стану та розвитку як самого підприємства, так і його конкурентів, які випускають аналогічну продукцію або виконують подібні роботи.

Проблему статистичного методу вирішують аналітичні методи, які доцільно використовувати у випадку обмеження вихідної інформації. Для цього застосовують або стандартні функції розподілу ймовірностей, зокрема це функції нормального розподілу (розподіл Гауса); розподіл Пуассона, який зазвичай використовують у теорії масового обслуговування, тощо. Застосування даних методів потребує достатніх знань та умінь.

У тому випадку, коли постає необхідність здійснити аналіз ризиків нового проекту, доцільно використовувати метод аналогів. Перевага даного методу полягає в тому, що його застосування передбачає необхідність детального вивчення життєвого циклу проекту, в результаті чого отримується інформація щодо кожного етапу впровадження проекту і виявляється можливим здійснити оцінку ступеня виникнення ризику, виділити основні причини та небажані наслідки у випадку реалізації того чи іншого виду ризику. Однак цей метод достатньо важко використовувати на практиці через складність збору необхідної для проведення аналізу інформації.

Метод доцільності витрат є більш спрощеним методом аналізу ризиків, оскільки заснований на встановленні критичного обсягу виробництва або продажів, тобто нижнього граничного обсягу випуску продукції, при якому прибуток суб'єкта господарювання дорівнює нулю. Обсяг виробництва продукції, що становить менше критичного обсягу, приносить підприємству лише збитки.

Методи аналізу фінансової стійкості і платоспроможності дають можливість передбачити ризик банкрутства підприємства, тобто передбачити можливу фінансову кризу, нездатність суб'єкта господарювання здійснювати вчасно сплату своїх поточних зобов'язань.

Однак, поряд із нестійким фінансовим станом підприємству може загрозовувати економічна криза, прояв якої полягає в нездатності ефективно використовувати наявні матеріальні ресурси – основні засоби, сировину, робочу силу підприємства. Поряд із цим може розвиватися також криза управління, яка може бути викликана, в першу чергу, низьким рівнем компетентності управлінського персоналу підприємства, нездатності розробляти та приймати ефективні рішення, які відповідають стану зовнішнього середовища підприємства. Такі рішення не лише не сприяють виведенню підприємства зі

складного фінансового стану, але можуть також ще більше поглибити прояви кризового становища.

Отже, методи аналізу фінансової стійкості і платоспроможності дають можливість виявити наявні слабкі місця в діяльності суб'єкта господарювання, охарактеризувати його фінансовий стан на основі системи показників ліквідності, фінансової стійкості, ефективності використання ресурсів, рентабельності і т. ін. Однак для того, щоб зробити висновок щодо ймовірності ризику банкрутства підприємства, необхідно здійснити порівняння показників, що характеризують результати його діяльності, з показниками аналогічних підприємств, які збанкрутували, або з тими підприємствами, яким вдалося уникнути банкрутства. Знайти необхідну інформацію зазвичай досить складно, крім того, на це потрібно багато часу і коштів. Тому для прогнозування ризику банкрутства підприємства останнім часом стали широко використовувати багатофакторні моделі, зокрема моделі Е. Альтмана, Г. Спрингейта, Р. Таффлера, вітчизняних вчених-економістів, які засновані на так званому аналізі множинних дискримінант. За допомогою прийомів дискримінантного аналізу створюється лінійна комбінація з найбільш визначальних коефіцієнтів і встановлюються відмінності між суб'єктами господарювання, які перебувають в кризовому становищі, і здоровими комерційними організаціями, що в результаті може служити інструментом передбачення ймовірності банкрутства.

Аналіз множинних дискримінант об'єднує в собі низку методів оцінки підприємницьких ризиків, зокрема статистичний метод, аналітичні методи, методи експертних оцінок, методи аналізу фінансової стійкості та оцінки платоспроможності підприємства. У той же час результати застосування моделей банкрутства можуть давати хибні результати, особливо під час аналізу ймовірності банкрутства малих підприємств, які мають невеликі обсяги доходів та необоротного капіталу.

Усе викладене вище дозволяє зробити висновок, що немає сенсу займатися пошуком одного «найкращого» методу аналізу ризиків, необхідно використовувати їх системно залежно від наявної інформації, об'єктивних і суб'єктивних факторів.

Якісно проведений аналіз підприємницьких ризиків дозволяє менеджменту підприємства розробити систему заходів щодо управління ними. У першу чергу це їх диверсифікація, страхування або прийняття з мінімізацією негативного впливу на підприємницьку діяльність суб'єкта господарювання.

Сидоренко В.С.

студентка 31 гр. ФМОІТ

наук.кер. – к.е.н, доцент Волкова Н.А.

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність діяльності підприємства у сучасних умовах залежить від багатьох різних факторів, як зовнішніх, так і внутрішніх. Головним чинником, що впливає на ефективність управління підприємством, є ефективність використання його матеріальних ресурсів. Сучасні умови господарювання, які ґрунтуються на дії законів ринку, тобто законів попиту і пропозицій та конкурентної боротьби, примушують українські підприємства швидко адаптуватись до змін ринкового середовища та уникати необґрунтованого ризику, приймаючи управлінські рішення щодо використання всіх наявних виробничих ресурсів і, зокрема, матеріальних.

Сучасна наука має у розпорядженні широкий набір методів аналізу та оцінки ресурсного потенціалу підприємства. Дослідженням проблеми щодо вдосконалення